

Komunikacija u nastavi hrvatskoga jezika

Suvremeni
pristupi
poučavanju u
osnovnim i
srednjim
školama

ur.: Marijana Češi
Mirela Barbaroša-Šikić

Agencija za odgoj i obrazovanje
Institute of Education of the
Republic of Croatia

i

NAKLADA SLAP

SADRŽAJ

Zrinka Jelaska

Teorijski okviri jezikoslovnemu znanju u novom nastavnom programu hrvatskoga jezika za osnovnu školu

Dunja Pavličević-Franić

Standardnojezična normativnost i/ili komunikacijska funkcionalnost u procesu usvajanja hrvatskoga jezika

Mirjana Vilke

Komunikacijski pristup nastavi hrvatskoga jezika ili hajde da se i mi jednom okoristimo već otkrivenom toplom vodom

Milica Mihaljević

Međuudžbenička i unutarudžbenička sinonimija i nepodudarni terminološki sustavi

Lana Hudeček

Pogrješke i nedosljednosti u gimnazijskim udžbenicima i jezičnim priručnicima

Nives Opačić

Još jedna tvorbeni nelogičnost

Marijana Češi

Zrinka Jelaska

Poučavanje gramatike i oblikovanje nastavnoga sata: primjer obrade sklonidbe i padeža

Krešimir Bagić

Figurativnost reklamnoga diskurza

Karol Visinko

Proces stjecanja pismenosti

Mladen Machiedo

Mogućnost primjene književnoga zemljopisa Carla Dionisotii (1908. – 1998.) na hrvatsku književnost

Julijana Matanović

Fabrijevi romani – četiri u jednom (red interpretacijske vožnje: 3 – (1, 2) – 4 (1, 2) – 3 (4) – (1, 2, 3, 4))

Mila Jelavić

Dječja prava u medijima – zakonski okvir

Maja Gabelica Šupljika

Dijete između pozitivnih i negativnih sadržaja u medijima (pogled iz Ureda pravobraniteljice za djecu)

Zrinka Jelaska, Filozofski fakultet, Zagreb

Teorijski okviri jezikoslovnog znanja u novom nastavnom programu hrvatskoga jezika za osnovnu školu

Ključne riječi: znanje o jeziku, jezično znanje, generativna teorija, konstruktivističke teorije, komunikacijska kompetencija, nastavni program za osnovnu školu.

Sažetak

U radu se najprije raspravlja o jezikoslovnome znanju u dosadašnjim programima nastave hrvatskoga jezika u osnovnoj školi i jednom vidu njegova utjecaja na obrazovnu okolicu. Iznose se osnovna obilježja teorijskoga pogleda na jezik koji zastupa urođenost kao temelj usvajanja jezika i posljedice koje takav, makar i nesvjestan pristup, ima na ulogu i način poučavanja jeziku u školi. Potom ga se suprotstavlja teorijskim pristupima koji zastupaju jezično iskustvo kao temelj usvajanja materinskoga jezika, posebno postavkama spoznajne ili kognitivne lingvistike. Potom se pomoću nekoliko tema, njihovih ključnih pojmova i obrazovnih postignuća pokazuju novosti u nastavi hrvatskoga jezika prema Hnosu, tj. Pipu nastaloj 2006.

Dunja Pavličević-Franić, Učiteljski fakultet, Zagreb

Standardnojezična normativnost i / ili komunikacijska funkcionalnost u procesu usvajanja hrvatskoga jezika

Ključne riječi: lingvistička kompetencija, komunikacijska kompetencija, normativna gramatika, funkcionalna gramatika, usvajanje/učenje hrvatskoga jezika.

Sažetak

Standardnojezična normativnost odnosi se na razvoj lingvističke kompetencije učenika, tj. gramatičku stručnost na razini teorijskoga jezičnoga poznavanja pravila, definicija i normi. Komunikacijska funkcionalnost, pak, razumijeva poticanje komunikacijske kompetencije učenika, odnosno pragmatičnu stručnost na razini funkcionalne jezične primjene u svakodnevnome sporazumijevanju. Lingvistička se kompetencija, dakle, temelji na usvajanju zakonitosti normativne gramatike i odnosi se na učenje o jeziku, dok se komunikacijska kompetencija temelji na konkretnome učenju jezika pa proces usvajanja započinje s tzv. funkcionalnom komunikacijskom gramatikom. Kako u našoj osnovnoškolskoj praksi još uvijek prevladava gramatičnost nasuprot pragmatičnosti, a normativnost je važnija od funkcionalnosti, čak i u ranojezičnome diskursu, u radu se problematizira dvojni odnos 'gramatike govora' i 'logike govora' u hrvatskome školskom sustavu te njihov utjecaj na usvajanje, učenje i poučavanje hrvatskoga standardnoga jezika.

Mirjana Vilke, Filozofski fakultet, Zagreb

Komunikacijski pristup nastavi hrvatskoga jezika ili: hajde da se i mi jednom okoristimo već otkrivenom toplom vodom!

Ključne riječi: komunikacijska kompetencija, odnos nastavnih programa i kognitivnih sposobnosti učenika

Sažetak

U članku se iznosi kratak povijesni pregled geneze pojma komunikacijska kompetencija. Propituju se uzroci nezadovoljavajućeg stupnja komunikacijske kompetencije kod naših učenika. Prema mišljenju autorice njih treba tražiti u nedovoljnoj prilagođenosti nastavnih programa kognitivnim sposobnostima učenika u određenim fazama njihova razvoja iz koje neprilagođenosti proizlazi čitav niz problema. U reformiranoj školi najveću bi pozornost trebalo posvetiti vrlo obzirnom uvođenju učenika iz zavičajnog u standardni hrvatski jezik, odgoditi eksplicitno poučavanje gramatike do dobi učenika kad su oni kognitivno spremni za taj apstraktni sustav i podizati svijest o štetnosti poplave tuđica koje prodiru u naš jezik pretežno pod utjecajem engleskog. U članku se nudi osvrt na kurikulum materinskog jezika koji je prihvaćen u školama Novog Zelanda i s pomoću kojeg se postižu vrlo dobri rezultati upravo u razvoju komunikacijske kompetencije učenika

Milica Mihaljević, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb

Međuudžbenička i unutarudžbenička sinonimija i nepodudarni terminološki sustav

Sažetak

U radu se uspoređuje međuudžbenička i unutarudžbenička sinonimija i govori o potrebi i načinima njezina uklanjanja. Posebno se govori o nazivima: usklik/uzvik, lice/osoba, označilac/označitelj, standardni/književni

jezik, analizira se glasovno nazivlje te terminološki sustav i nazivlje iz područja tvorbe riječi. Za sve navedene probleme autorica daje vlastite prijedloge i rješenja.

Ključne riječi: sinonimija, udžbenici hrvatskoga jezika, terminološki sustavi, fonološko nazivlje, tvorba riječi.

Lana Hudeček, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb

Pogrješke i nedosljednosti u gimnazijskim udžbenicima hrvatskog jezika i jezičnim priručnicima

Ključne riječi: nedosljednosti, nejasnoće i pogrješke u jezikoslovnim priručnicima i gimnazijskim udžbenicima.

Sažetak

U radu se na svega nekoliko primjera ukazuje na nedosljednosti i pogrješke u gimnazijskim udžbenicima te upozorava na to da nedosljednosti mogu izazvati probleme kad je riječ o ispitivanju znanja učenika, osobito na razini višoj od školske. Iako mnoge nedosljednosti proizlaze iz činjenice da neki problemi nisu dosljedno riješeni ni na znanstvenoj razini, rješenja bi bilo nužno uskladiti za školske potrebe. Pogrješke je pak nužno ispraviti te osobito paziti na to da se u udžbenicima donose precizne i znanstveno točne definicije.

Nives Opačić, Zagreb

Još jedna tvorbeno nelogičnost

Ključne riječi: gramatičke i udžbeničke nelogičnosti u tvorbi glagolskog pridjeva trpnog.

Sažetak

U radu upozoravam na (još jednu) nelogičnost u tvorbi – ovaj put glagolskoga pridjeva trpnog – poglavito na manjkavosti njezina opisa. Analiza nekoliko gramatika – što starijih, što novijih; što osnovnoškolskih, što visokoškolskih – pokazuje istu neujednačenost (broj nastavaka, izbor glagolske osnove – infinitivna / prezentska kao polazišta u tvorbi), što se onda prenosi i u udžbenike hrvatskoga jezika za osnovnu školu. Rješenja koja nudi jedna starija gramatika (Brabec, Hraste, Živković) – dosljedna i jasna – kasniji pisci gramatika zanemaruju i/ili prešućuju. Ovim sam radom željela profesore hrvatskoga jezika (mahom mlađe, koji se sa spomenutom školskom gramatikom koja je bila u upotrebi do 1970-ih godina po svoj prilici nisu susretali) upoznati s tim djelom i usporediti rješenja iz njega s onima koja nalazimo u današnjim školskim (i ne samo školskim) gramatikama hrvatskoga jezika i u udžbenicima.

Marijana Češi, Agencija za odgoj i obrazovanje i Zagreb i Zrinka Jelaska, Filozofski fakultet, Zagreb

Poučavanje gramatike i oblikovanje nastavnoga sata: primjer obrade sklonidbe i padeža

Ključne riječi: nastava usmjerena učeniku, nastavna tema, sklonidba imenica, funkcionalni i komunikacijski pristup, funkcionalni raspored padeža.

Sažetak

U radu se raspravlja o novome načinu poučavanja gramatike utemeljenome na komunikacijskome i funkcionalnome pristupu. Oprimjeren je na temi sklonidbe imenica, jednome od najsloženijih gramatičkih područja hrvatskoga jezika. Raščlanjuju se njezini dijelovi u novome Nastavnome planu i programu koji se počeo primjenjivati u 2006./2007. školskoj godini, posebno obrazovna postignuća. Na početku se kratko navode obilježja nastave usmjerene učeniku i odnos nastavne teme i nastavnoga sata. U prvome se dijelu rada navode novosti u predstavljanju teme, pojmova i postignuća prema načelima Hnosa. Upozorava se i na razlike između jezikoslovnih opisa kakvi se pronalaze u hrvatskim gramatikama, te psiholingvističkih opisa koji su prikladni za početno poučavanje padežima kao jezikoslovnim pojmovima. Daje se i kratak pregled dosadašnjih istraživanja čestote pojedinih gramatičkih kategorija koje su bitne za ovladavanje padežima. U drugome dijelu rada daju se primjeri dvaju razičitih polaznih tekstova kao lingvometodičkih predložaka za početnu obradu sklonidbe i padeža. Osim predstavljanja načina rada s njima, navode se prednosti i nedostaci odabira različitih predložaka, odabranih i sastavljenih, za nastavu kako bi učitelji sami jednostavnije obrađivati sklonidbu i padeže na vlastitim lingvometodičkim predlošcima.

Karol Visinko, Filozofski fakultet, Rijeka

Proces stjecanja pismenosti

Ključne riječi: nastava jezičnoga izražavanja, razvijanje učeničke pismenosti, mjerila ocjenjivanja učeničkoga sastavka.

Sažetak

U članku se naglašava važnost nastave jezičnoga izražavanja. Prikazuju se njezine temeljne zadaće, među kojima se izdvaja razvojni put pismenosti.

Budući da nastavnu praksu osobito zanima učenički sastavak, u članku se navodi cjeloviti uzorak mjerila prema kojima je moguće njegovo vrjednovanje.

Pisano se stvaralaštvo učenika promatra s gledišta dosadašnjih istraživanja.

U konačnici se izdvaja učitelja kao važnog čimbenika u procesu razvijanja učenikove pismenosti.

Krešimir Bagić, Zagreb

Figurativnost reklamnoga diskurza

Leksikograf reklamu određuje kao „djelatnost kojoj je svrha da posredstvom masovnih medija pridobije stanovništvo na potrošnju robe i usluga“, kao metonimiju za „oglas u masovnim medijima kojim se stanovništvo potiče na potrošnju“ odnosno kao „oblik psihološkog djelovanja na publiku u komercijalne svrhe“. Semiotičari, sociolingvisti, etnosociolozi, povjesničari i ljubitelji egzotičnih podataka korijene reklame vide u dalekoj prošlosti, povezujući je s pojavom pisma ili, čak, s čovjekovom prvom izgovorenom riječju. Tako proučavatelji, ovisno o količini i tipu informacija koje posjeduju, istraživačkoj smionosti i neizbježnom udjelu imaginacije, prve oblike ili bar preteče današnje reklame prepoznaju u pojedinim običajima, crtarijama ili sloganima od kamenoga doba do paleolitika, od drevnog Babilona do antičke Grčke. U zadnja dva stoljeća reklamni je diskurz munjevitom prevao put od verbalne preko slikovne do multimedijalne poruke. Istodobno, pozornost se premještala s tekstualnoga zagovaranja i hiperbolizacije proizvoda preko povezivanja proizvoda i ciljanog potrošača postupcima simbolizacije i personifikacije do kreiranja poželjnih životnih stilova i ludičkih autoreferencijalnih oglasa. Zadnjih desetljeća živimo u vremenu postmodernističke reklame. Njezina su temeljna obilježja, kao i temeljna obilježja ostalih postmodernističkih praksi, spajanje proturječnih vrijednosti, gubitak vjere u mogućnost napretka, ludizam, heterogenost, dehijerarhizacija, globalizacija i sl. Prema nekim pretpostavkama, prosječan Zapadnjak u toku dana – kod kuće, na poslu te u javnom prostoru – biva suočen s oko sedam tisuća oglasa (vrebaju na nj s radija, televizije, interneta, presreću ga sa stranica novina, zidova zgrada, odjeće, automobila i ljudi u pokretu itd.). Reklamni je diskurz postao neizostavni dio naše svakodnevice, on zaražava gotovo sve jezične idiolekte i diskurzivne matrice koje rabimo ili s kojima se susrećemo (govor medija, politički diskurz, jezike umjetnosti, idiolekte, čak grafičarsku praksu).

Ovdje ću se usredotočiti na retorička obilježja recentnih reklamnih poruka u hrvatskome javnom i medijskom prostoru te – na temelju njih – pokušati upozoriti na izmijenjenu stratifikaciju ustaljenih diskurzivnih oblika poput, primjerice, funkcionalnih stilova. Iako je suvremena reklama, kako već napomenuh, multimedijalna, iako je ikoničko prikazivanje u njoj nadređeno verbalnome, ograničit ću se, koliko je to moguće, na poruke koje se dominantno oblikuju u jezičnome mediju odnosno na one u kojima je jezičnoj komponenti dodijeljena uloga interpretanta, komentara ili poente. (iz uvoda)

Mladen Machiedo, Filozofski fakultet, Zagreb

Mogućnost primjene književnog zemljopisa Carla Dionisottia (1908-1998) na hrvatsku književnost

Ključne riječi: Carlo Dionisotti, Zemljopis i povijest talijanske književnosti, plurilingvizam u književnosti, plurilingvizam hrvatskih autor .

Sažetak

Djelo Carla Dionisottia Zemljopis i povijest talijanske književnosti, Torino, 1967 (istoimeni 'udarni' tekst unutar njega veže se uz londonsko predavanje 1949) znanstvenog je, ne teorijskog karaktera, ali za teoriju dragocjeno, počevši od implicitne teze da je tlo specifičnije od epohe. Svoj Pogled na zemljopis i plurilingvizam u književnosti (komentar uz Djelo Carla Dionisottia) objavio je predavač najprije u časopisu 'Umjetnost riječi', br. 3/1991., a zatim u vlastitom teorijskom djelu O 'modusima' književnosti. Transtalijanistički kompendij, Hrvatsko filozofsko društvo (biblioteka Filozofska istraživanja), Zagreb, 1996, 2. prošir. izd., isto, 2002. U nekrologu Marie Corti Dionisotti je proglašen 'najvećim talijanistom druge polovine 20-og stoljeća'. Primjena njegove 'križaljke' na hrvatsku književnost, u spoju mjesta i vremena, obuhvaća u predavačevu nacrtu redom sljedeće korake: kulturni centri u zemljopisnom pomaku (Sjever-Jug); odolijevanje hrvatskog jezika ('strana' povijest, gramatike, rječnici); dileme oko pomične jezične norme (posljedice smaknuća u Wiener Neustadtu,

usvajanje štokavskog); dijalektalna književnost; ambiciozni plurilingvizam hrvatskih autora (pored službene uporabe latinskog u Saboru do god. 1847); dodiri sa stranim književnostima (prevodilaštvo, putopisi, epski odabiri, nakladništvo u inozemstvu); neostvareno i odgođeno s posljedično zakašnjelom recepcijom (Dundo Maroje, Kašićev prijevod Novog zavjeta, Frankopanov Gartlic, Kamovljeva Isušena kaljuža); Dalmatinci (Hrvati?) ušli u strane književnosti; stvaranje i održavanje nacionalne svijesti kroz književnost; strana svjedočanstva kao potvrda hrvatskog etničkog i nacionalnog identiteta (knjiž. Primjeri iz Srednjeg vijeka); memorijalistička obilježja (kulturni turizam); književnost kao pohrana ratom razorenih mjesta.

Julijana Matanović, Filozofski fakultet, Zagreb

Fabrijevi romani – četiri u jednom

(red interpretacijske vožnje: 3 – (1, 2) – 4(1,2) – 3(4) – (1,2,3,4)¹)

pravo na pogled

Ključne riječi: romani Nedjeljka Fabrija, romanopovijesti

Sažetak

Romaneski opus Nedjeljka Fabrija čini četiri romana. Prvi roman naslovljen Vježbanje života objavljen je 1985. godine i predstavljao je u to vrijeme bitnu razliku u odnosu na proznu dominantu. Riječ je o žanru koji se najpreciznije može odrediti kao roman o povijesti. Priča o životima slabih pojedinaca i njihovu odnosu prema naslijeđenim biografijama predaka, s jedne strane i velikoj povijesti - s druge, nastavit će i u Berenikinoj kosi iz 1989. godine. Oba romana književna će kritika pisati kao Jadransku duologiju. Poznatom fabrijevskom odnosu prema povijesnoj ponovljivosti i jačini dokumenta, trinaest godina poslije Berenike, autor prvom i drugom romanu pridružuje i četvrti. Naslovljen je Triameron i u podnaslovnoj bilješci pojašnjen indikatorom nastavak Jadranske duologije.

Kronologijski treći roman, roman o ratu, Smrt Vronskog (1994) do sada je promatran kao izdvojeni naslov Fabrijeva romanesknog opusa. Naša analiza želi pokazati da je riječ o tekstu koji se ne može čitati bez poznavanja dotadašnjeg Fabrijeva pisma. Izražajnim se elementima Vronski nastavlja na Vježbanje života i Berenikinu kosu, a u isto vrijeme i otvara polemiku na koju će, na mnogim mjestima, odgovoriti roman Triameron. Promatramo li na taj način četiri Fabrijeva romana dobit ćemo još jednu dimenziju sakrivenu u međusobnoj komunikaciji. U isto vrijeme, tematski se sustavi romana mogu potražiti i u autorovoj dramskoj, esejističkoj i novelističkoj praksi. Interpretacija četiri romana zadržala se samo u prostoru autorova proznoga pisma.

Mila Jelavić, Ured pravobranitelja za djecu Republike Hrvatske, Zagreb

Dječja prava u medijima – zakonski okvir

Ključne riječi: dječja prava, mediji, zakonski okviri, međunarodni propisi, nacionalni propisi.

Sažetak

Pravo na privatnost osobnog i obiteljskog života svakog pojedinca, kao i svakog djeteta, štite brojni međunarodni i nacionalni propisi i dokumenti koji obvezuju sve one koji sudjeluju u zaštiti interesa djece na njihovu zaštitu, uvažavanje, poštovanje, iz kojih proizlazi i posebna odgovornost medija. Dijeći životne i sve druge uvjete s vršnjacima i odraslima, djeca dijele i prostor utjecaja medija i vrlo je važno na koji će način djeca biti prisutna u ovom prostoru.

Nužno je praviti razliku s obzirom na okolnosti u kojima se dijete pojavljuje u medijima. U ovom radu navedena su tri međunarodna i devet nacionalnih propisa i dokumenata koji tretiraju dječja prava u medijima, i to u vrlo širokom rasponu. U navedenim propisima i dokumentima govori se o zaštiti identiteta, privatnosti djeteta, oglašavanju i agresivnim reklamama, širenju informacija i materijala od socijalnog i kulturnog interesa za dijete, poticanju objavljivanja i širenja dječjih knjiga itd.

Tumačenjem navedenih odredbi sadržanih u različitim propisima zaključuje se da u zaštiti dječjih prava u medijima u Republici Hrvatskoj nema područja koje nema odgovarajući propis, odnosno da nema situacije u kojoj se u odnosu na medije dijete može naći, a da istovremeno ne postoji i odgovarajuća odredba koja takvu situaciju regulira.

Maja Gabelica Šupljika, Ured pravobranitelja za djecu Republike Hrvatske, Zagreb

Dijete između pozitivnih i negativnih sadržaja u medijima

Pogled iz Ureda pravobranitelja za djecu

Ključne riječi: utjecaj medija, pozitivni sadržaji, negativni sadržaji, Ured pravobraniteljice za djecu, zaštita djece.

Sažetak

Snaga medija je neosporna i teško mjerljiva s bilo kojim drugim utjecajem na pojedinca, grupe i društvo u cjelini.

Zaštićenost djece u medijima i putem medija je tema od posebnog interesa Ureda pravobranitelja za djecu. Imajući u vidu vrijeme koje djeca provode uz televiziju, film, internet i računalne igre te da većinu informacija o ljudima, prostoru i vremenu ona primaju iz medija putem kojih zadovoljavaju i potrebu za zabavom računamo na utjecaj negativnih i pozitivnih sadržaja iz medija na djecu.

Zbog općeg vjerovanja da gledanje televizije čini više štete nego što koristi, posebice djeci, posebna pažnja istraživača usmjerena je na negativne efekte gledanja nasilnih programa na socijalno ponašanje. Istodobno su istraživanja pokazala da emisije sa prosocijalnim sadržajima imaju snažan pozitivan utjecaj na djecu, mnogo jači nego što negativni utjecaj imaju emisije s agresivnim ili antisocijalnim temama.

Neće svi negativni sadržaji štetiti djeci niti će svi pozitivni sadržaji utjecati pozitivno. Odnos medija i ponašanja nije jednostavan i nije linearan već na njega utječe niz faktora.

U ovom radu se prikazuje uloga Pravobraniteljice za djecu u zaštiti djece koja su medijski prikazivana ili koja su «konzumenti» medijskih sadržaja kao i neka iskustva, saznanja i djelovanja Ureda pravobraniteljice za djecu.

Dio odgovora na probleme zaštite djece od negativnih sadržaja, dostupnosti pozitivnih sadržaja djeci, jačanja etičke odgovornosti odraslih te osposobljavanja djece za kritičan i vrednujući odnos prema medijima je u poticanju medijske pismenosti djece i odraslih, edukaciji o pravima djece u medijima svih aktera medijskog prostora te u postavljanju jasnih etičkih standarda tretiranja djece u medijima.

Komunikacija u nastavi hrvatskoga jezika

Suvremeni
pristupi
poučavanju u
osnovnim i
srednjim
školama

ur.: Marijana Češi
Mirela Barbaroša-Šikić

Nastanak ove knjige možemo zahvaliti važnim događajima - promjenama koje su započele u hrvatskome obrazovnom sustavu: novome Nastavnome planu i programu za osnovnu školu, nacionalnim ispitima i uvođenju državne mature, te vanjskome vrjednovanju osnovnih škola.

Vjerujemo da je ova knjiga tek prva u nizu knjiga koje će pratiti učitelje i nastavnike hrvatskoga jezika s ciljem povezivanja stručnih radova o hrvatskome jeziku, lingvistici, metodici hrvatskoga jezika, ali i o pedagoškim i psihološkim temama važnim za poučavanje i učenje materinskoga jezika.

Imajući na umu strukturu nastavnoga programa hrvatskoga jezika u osnovnim i srednjim školama, radovi u knjizi podijeljeni su u tri cjeline: jezik i jezično izražavanje, književnost i medijska kultura.

U prvome dijelu knjige dio radova prikazuje teorijske pristupe jeziku radi učinkovitijega stjecanja komunikacijske jezične kompetencije. Ti radovi vrijedni su, ne samo, po tome što opisuju uočene probleme već i po tome što nude moguća rješenja.

Drugi dio knjige bavi se pitanjem nacionalne književnosti i njezinim odnosom prema vlastitome nacionalnom, povijesnom i dokumentarnom te upozoravaju na kontekst nacionalnoga i europskoga.

Teme radova trećega dijela knjige analiziraju ulogu i utjecaj medija na djecu te pokušavaju osvijestiti potrebu medijske pismenosti djece i mladeži. Položaj i prava djeteta, osposobljenost za medijsku pismenost – primanje, razumijevanje i kritičko promišljanje poruka koje nas okružuju, zahtjev je vremena u kojem živimo, a odgovornost odraslih, ne samo škole, temeljna je nužnost svih članova društva.

Agencija za odgoj i obrazovanje
Institute of Education of the Republic of Croatia

i

NAKLADA SLAP

ISBN 978-953-191-344-7

9 789531 913447